

3) Посилення контролю за діяльністю страхових компаній: створити ефективний механізм нагляду за фінансовою стійкістю страховиків; виявляти та ліквідувати фіктивні страхові компанії для підвищення рівня довіри населення.

4) Підвищення рівня конкуренції та професіоналізму на ринку: заохочувати вихід на ринок нових гравців із високим рівнем капіталізації; підвищувати професійну кваліфікацію працівників страхових компаній через сертифікаційні програми.

Висновки. За даними проведеного дослідження можна узагальнити отримані результати так. Ринок майнового страхування України за своїм розвитком значно відстає від країн Європи, Америки, Азії та інших розвинених країн. Непроста економічна ситуація, спричинена факторами зміни політичної влади, воєнної агресії з боку країни росії, недосконалої економічної системи та ін. Але попри всі виклики, ринок майнового страхування України продовжує розвиватись і вдосконалюватись та поступово адаптується до вимог світового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про внесення змін в Закон України “Про страхування”». *Офіційний портал Верховної Ради України*. 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-16#Text>

2. Ірина Федорович. Аналіз надання страхових послуг з майнових видів страхування. *Економічний аналіз*. 2024. Т. 34, № 1. С. 191–201.

Самострол С. В.

ст. викладач кафедри фінансів

Одеського національного економічного університету

Войченко В. В.

здобувачка вищої освіти

ОП «Фінанси, банківська справи та страхування»

Одеського національного економічного університету

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ

Вступ. У сучасних умовах завдяки стрімкому розвитку технологій цифровізація є не лише зручним, а й базовим, обов’язковим інструментом державного управління. Вона змінює як форму, так і зміст взаємодії держави з громадянами та бізнесом, вимагаючи від органів влади гнучкості та інновацій. Особливо відчутний цей вплив у сфері податкового адміністрування, яка переходить від паперових процедур до електронних рішень.

Мета роботи – визначення напрямів цифрової трансформації податкової системи та оцінка її призначення і перспектив у сучасних умовах.

Основна частина. Сьогодні ключові напрями цифровізації базуються на автоматизації процесів, впровадженні та використанні штучного інтелекту, блок-

чейн-технологіях, застосуванні електронних платформ для забезпечення взаємодії платників податків з ПСУ і органами державної влади. Технології відіграють ключову роль у модернізації податкової системи, відкриваючи можливості впровадження сучасних технологічних інструментів, що сприяють покращенню обліку доходів і забезпечують автоматизований контроль за сплатою податків. Це створює сприятливі умови для розвитку і підвищення економічної активності, підсилює контроль, дає змогу суттєво зменшити масштаби тіньової економіки та гарантує стабільні надходження до державного бюджету, що є важливою передумовою для подальшої реалізації соціальних та економічних ініціатив держави.

Державна податкова служба активно долучається до процесу цифрової трансформації адміністративних послуг в Україні. Станом на 01.01.2025 100 % платників ПДВ звітують в електронному вигляді, а відсоток електронного звітування серед усіх платників податків складає 97,5 % [2]. Із 94 ініціатив, реалізованих Міністерством цифрової трансформації у пріоритетних напрямках, за ДПС закріплена відповідальність за впровадження таких проєктів, як-от е-податки, е-РРО та е-Акциз. Сьогодні вже опрацьовано окремі протоколи е-податків: електронний кабінет платника податків, відповідні розділи порталу «Дія» тощо. З 01.01.2026 планується разом зі впровадженням електронної акцизної марки реалізувати систему електронного обліку підакцизної продукції – е-Акциз. А сервіс е-РРО дасть змогу замінити звичайні касові апарати і забезпечити інтеграцію з фіскальним сервером ДПС, спростити ведення обліку та подання звітності, дозволить налагодити роботу навіть через смартфон.

Наразі працює низка платформ та електронних сервісів (табл. 1).

Таблиця 1 – Основні електронні сервіси, що надаються платникам податків

Платформи	Характеристика
Електронний кабінет платника податків	Офіційний онлайн-сервіс ДПС, який забезпечує безконтактні способи взаємодії платників податків та ДПС з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Працює цілодобово в режимі реального часу. ЕК надає доступ до цілої низки сервісів. Це персональне автоматизоване робоче місце платника податків, завдяки якому він має доступ до своїх персональних податкових даних, можливість працювати з органами податкової служби дистанційно (подавати декларації; переглядати інформацію щодо стану своїх розрахунків; проводити обмін електронними документами, запитами, довідками, повідомленнями про проведення перевірки, актами (довідками) перевірок; здійснювати оновлення реєстраційної інформації платника тощо)
Портал «Дія»	Вебпортал і однойменний мобільний додаток, які є частиною проєкту «Держава у смартфоні» Міністерства цифрової трансформації України. Унікальна розробка, яка набула визнання на міжнародному рівні. За допомогою відповідних функцій здійснюється ідентифікація особи, формування та передача копій електронних документів, довідок та даних від державних відомств і реєстрів, відкриття / закриття ФОП, виплати від держави, створення КЕП тощо
Сервіс «InfoTAX»	Офіційний чат-бот Державної податкової служби України, який працює через месенджери Telegram та Viber і дає змогу отримувати відповідну

Платформи	Характеристика
	інформацію про: стан розрахунків з бюджетом, реєстраційні та облікові дані щодо обробки документів, подання звітності та сплати податків, дані ЄРПН та ЄРАН, дані СЕА ПДВ та СЕА РПСС; квитанції про обробку документів
(СЕА) ПДВ	Електронна система автоматичного, безперервного та оперативного контролю ПДВ, яка спрямована на забезпечення обліку його адміністрування і надає користувачам електронного кабінету доступ до інформації з системи електронного адміністрування ПДВ

Джерело: сформовано автором

Запровадження електронних кабінетів платників податків, онлайн-сервісів, чат-ботів, соціальних мереж та інших цифрових каналів комунікації докорінно змінило формат взаємодії між податковими органами та платниками податків. Якщо раніше така комунікація здебільшого була односторонньою – через телефонні дзвінки, особисті візити чи паперові звернення – то нині вона набула інтерактивного характеру. Завдяки цифровим рішенням з'явилася можливість швидко та зручно отримувати інформацію, подавати звітність і сплачувати податки в режимі реального часу, адаптуючи ці дії до індивідуальних потреб кожного платника [1].

Процес цифровізації взаємодії платників податків та органів державного контролю має, як переваги, так і недоліки (табл. 2).

Таблиця 2 – Переваги та недоліки цифровізації податкової взаємодії

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> – безконтактна взаємодія з органами ДПС; – прискорення та спрощення обробки інформації про фізичних та юридичних осіб; – підвищення ефективності адміністрування податкових надходжень; – зменшення видатків на процеси адміністрування податків; – спрощення процесу сплати податків та інформування платників; – прискорення механізму формування та подання звітності; – зменшення паперового документообігу; – зменшення часу проведення податкових перевірок; – протидія ухиленню від оподаткування тощо 	<ul style="list-style-type: none"> – необхідність постійної адаптації чинного законодавства до нових цифрових реалій; – необхідність протидії ризикам технічних збоїв та кібератак; – необхідність підвищення цифрової грамотності користувачів; – необхідність протидії ризикам витоку персональних даних платників; – виникнення цифрових розривів серед платників через відсутність необхідної інфраструктури; – необхідність супроводу та навчання персоналу податкових органів тощо

Джерело: сформовано автором

Цифровізація податкової системи є надважливим складником сучасного державного управління. Процес імплементації супроводжується певними викликами, що потребують реагування з боку держави та вдосконалення цифрових сервісів з метою їх ефективного функціонування. Водночас значно підвищується ефективність адміністрування, скорочується час обробки великих обсягів інформації, покращується взаємодія між платниками податків та фіскальними органами, що

далі приведе до зміцнення довіри до органів влади, зменшення обсягів тіньових операцій та поліпшення інвестиційного клімату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сидорович О. Ю., Буковський М. М., Ярошович А. Ю. Цифрові інструменти податкового адміністрування: сучасні тенденції та перспективи. *Інноваційна економіка*. 2024. № 4. URL: <https://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/1378> (дата звернення 23.04.2025).

2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua> (дата звернення: 22.04.2025).

3. Гончар Л. В., Літвінов А. О. Цифровізація податкової системи: основні напрями та перспективи. *Ефективна економіка*. 2025. № 2. DOI: 10.32702/2307-2105.2025.2.27 (дата звернення 22.04.2025).

Крупка М. І.

професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка

Синенко В. М.

аспірант кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка

РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вступ. У сучасних умовах господарювання воєнний стан, як виняткова форма функціонування державного устрою, докорінно змінює параметри економічної системи, зокрема механізми акумуляції, розподілу та використання публічних фінансів. У таких важких обставинах банківська система набуває статусу стратегічного інструменту антикризового управління, адже забезпечує не лише стабільність грошового обігу, а й реалізацію функцій державного фінансового регулювання. Її роль посилюється через необхідність оперативного фінансування оборонних, соціальних і відновлювальних потреб держави, що зумовлює необхідність переосмислення функціональних і нормативно-організаційних основ банківської діяльності.

Метою цього дослідження є обґрунтування ролі банківської системи в забезпеченні ефективного управління публічними фінансами України в умовах воєнного стану.

Основна частина. У контексті повномасштабної збройної агресії проти України банківська система стала одним із ключових елементів забезпечення фінансової стабільності держави. Її функціонування зазнало суттєвих трансформацій під впливом зовнішніх шоків, обмежень валютного контролю, зростання інфляційних очікувань та девальваційного тиску. Національний банк України (НБУ), як головний регулятор банківської сфери, з перших днів війни запровадив